

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide czimsendők
és előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilvántartási
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre . . 4 frt
Félévre . . . 2 »
Negyedévre . . 1 »
Egyes szám ára: 10 kr.

SOMOGYI UJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.
Bérmentetlen küldé-
ményt nem fogadunk el.
Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Dr. Obetkó Károly.

Kosztos deákok.

Nehéz, küzdelmes korszakot élünk. A világ sokat követel az embertől, és ez csak küzdelemmel tudja megadni, de azért elkövet mindent, hogy megadhassa. Korrumpált a korunk, a tudomány, az ipar, a kereskedelem fejlődésének megvan a hatalmas árnyéklála: a mágást a középosztály, ezt a társadalom alsóbb rétegei akarják utánozni. Természetes, hogy véres verejtékkel, iszonyu harccal jár ezeknek az élete, de hát ők maguk akarják — az ostobák! — a küzdelmet átfelfogásból, felszínes gondolkodásból, hiúságuk pillanatnyi kielégítésére.

A világ mozgatója az önzés, és ennek eszköze a — mammon. Ez után törekszik a kicsi emberek nagy része, és fájdalom! kell utána törekednie, mert a pénz eszköz töméntelen szükségleteink kielégítésére, céljaink elérésére!

Van egy bizonyos intelligens osztálya a társadalomnak, melytől külső tisztességet, reprezentációt követel a kor szelleme, a mire azonban állása elegendő jövedelmet nem nyújt. Pedig az előbbiek közé tartozni kellő anyagi helyzet nélkül nagy baj. A mai kornak az is sarkalatos félszég, hogy nem a kiváló, az előkelő egyént tekinti előkelőnek, hanem a külsőségeket: hány cselédet tart valaki, legutolsó divatu-e a ruhája, tud-e elég ostobán gögösködni stb.

Az ilyen tisztességes, de kevés jövedelmű családoknak van mellékjövdelemre szükségük, és azt tisztességesebben uton alig szerezhetik meg, mint ha kosztos deákokat tartanak. De vannak olyan családok is, a kiknek a deáktartás, ugyszólván, jövedelmük egyedüli forrása, vagy legalább tetemes része. Senkinek sem szenvedélye, hogy idegen gyermekekre vigyázzon, tartja őket az, a ki többé-kevésbé rászorul.

Sajnos, de a szociálisták, kommunisták, anarchisták mellett sok a proletár, még pedig a szellemi proletár, a kik közt szintén igen sok a deákot tartó család.

A deáktartás manapság kenyérkereset. Ez helyes; kiki segítsen magán, a hogy tud. Örül a vidéki szülő is, ha jó kezekben tudja a gyermekét. Csakhogy ép az a baj, hogy az u. n. jó kéz ritka, mint a fehér holló. Tisztelet minden kivételnek, azonban a kosztadó asszonyok rendszeren mostoha anyák; elfelejtik, hogy kétoldalu a szerződés, melyet a kosztossal kötöttek.

Évek óta figyelgetem, sajnálgatom az idegenben levő deákot. A módosabb családok azon vannak, hogy minél jobb helyre adják gyermekeiket ellátásra, nem kimélnék költséget, ha azt hiszik, hogy az intelligensebb család jobban gondozza. A rendszer tartásdíjon kívül fizetnek évközben is adót min-

T Á R G Z A.

Emlékszel-e ?

— A »Somogyi Ujság« eredeti tárcája. —

Neked írom e sorokat; te hozzád. Lelkemben termettek és mint a föld mélyéből előtörő csermely, oly tiszta irántad minden érzésem, oly tiszta hozzád intézt minden egyes szavam.

Emlékszel-e ? . . . gyönyörűen süttött a júniusi nap. Nem forrón még, nem tüzesen, de minden sugarával élesztve, éltetve a nagy, a dicső természetet. Egy ily napon láttalak először; nem csoda, hogy oly hamar megszerettelek. Balzsamos, üde volt a levegő; minden szeretetet lehelt magából és én lehettem volna csak iránta érzékeny?

S irántad! Lehetetlen volt, hogy el ne vesztsem erőmet veled szemben és lehetett-e, hogy mint a világ legszebb alkotását kezdetől ne imádjalak tégedet.

Ismerni véltelek, mikor először megláttalak és most, hogy ismerlek, oly végtelen távol érezlek magamtól. Valami csodálatos fény veszi körül egész valódát, a mely megbénítja az én akaraterőmet; olyan erő sugárzik szemedből, melylyel szemben tehetetlen vagyok. Sohse hittem volna, hogy a

kék szem világa legyen az én világom sohse hittem volna, hogy az égre tekintve az ember elveszithesse szeme világosságát. És mégis úgy van!

Emlékszel-e ? . . . A kis városiak egyik kiránduló helyére a szőlőbe mentünk. Sokan voltunk, de mindnyájan egy tervvel: élvezni az üde természetvilágot, és egy emlékeztetés délutánt szerezni magunknak. Nekem legjobban az lett!

A kora délutáni nap kissé még perzselő volt, de talán ez segítette oly gyorsan felforralni vérünket. Én legalább mindjobban éreztem, hogy szökik arcomba és nem is akar onnét távozni, sőt fokozódik, ha te rajtam felejtéd hosszú pillaktól árnyalt ragyogó szemedet. Vagy talán nem is a nap volt olyan forró! Talán csak a te tekinteted volt melegebb, mint a milyenetek más tekintetétől éreztem. Talán ebben rejlett az a misztikus látomány; melytől nyugalmamat örökre elveszítettem. Isten tudja mi van azóta velem, de érzem, hogy szeretlek!

Kiértünk a dombtetőre. Egy kis kápolna mellett vezetett el utunk. Ábrándozni kezdtem, melyből pedig azt hittem, hogy régen kitanultam már. Lelkem más világba tévelygett: még rólad is megfeledkeztem egy pillanatra hogy abban a másvilágban, képzeletben újra veled foglalkozzam. Egy képet láttam. Mintha egymás mellett térde-

peltünk volna a kis szentegyházban és az ég irgalmát kértük volna a tiszta szálakból összefonott szerelmünkre. A cifra ablakúvegen homályosan szűrődött át a napfény és megvilágította a képet, szűz Mária képét, melytől a szép arc mintegy meglevénedett; mintha szeliden mosolyogva süttet volna; — szeressétek egymást, ez az élet titka! . . . És a szent képről reád nézve, két szentet láttam. Őt az asszonyok, a szentek királynéját és téged a menyország lelküldött szépséges gyönyörűségét.

— Kiről ábrándozik? — szólított állítólag már harmadszor egyik fiatal asszony.

— Az égben voltam egy pillanatig — válaszoltam szomorúan. — és az égiekkel társalgás alatt földiekkel érintkezni nem szabad. Emlékszel-e ? . . .

Erőszegélyezte remek dombvidék szakította meg a látóhatárt. Kevéssel azelőtt eső esett és a tiszta cseppek, mint sok drága gyöngy, csillogtak minden fán, minden levélben. Gerezek mutatkoztak bőven a szőlőtőkén: a gazda reménye, büszksége; a jókedv forrása.

Am veled foglalkozva, gondolhattam-e más tüneményes szépségre, mikor a valódi boldogság, az élő paradicsom előszobájában várakoztam. Te testet öltött tiszta lélek! Miért is nem lehetek mindig melletted, miért is nem imádhatlak házioltárként. Örökös világosságot gerjesztve magad körül,

denféle alakban, és a deákgyermek még sincs otthon, mégis erősen érzi, hogy messze az édes anyja, fizetett helyen van ő, csak a maguk hasznát hajhászó emberek közt.

Igaz, hogy felelősséggel járó munka az idegen gyermek gondozása, de, a kinek farsztó, ne vállalja magára; ha pedig elvállalja, tegyen eleget kötelességének minden tekintetben. A deák lefizeti a tartásdíjat, a szállásadó adja meg érte, a mi jár.

Mindenekelőtt szellemi gondozás, felügyelet kell az ifjunak. Annak a kosztadó családnak erkölcsi kötelessége, hogy a gyermeket, a serdülő ifjút úgy kordában tartsa, mintha saját gyermeke volna. Ez nehéznek látszik, különösen az elkényeztetett, vásottabb fiukkal szemben, de azért mégis el kell követnie mindent, hogy a gyerek túl ne csapjon a korláton és a szállásgazdát apja helyettesének tekintse.

A szellemi gondozásnál nem kevésbé fontos a testi ápolás: »Csak egészséges testben lakhatik egészséges lélek.« Az ifjunál kettős fontosságú a testnek épségben való tartása, miért is ennek táplálására különös gondot kell fordítani. Egy pillanatra se szabadna szem elől téveszteni, hogy a fejlődő ifjú a felvett táplálék egy részét teste felépítésére használja, és csak a fennmaradt rész használik az elveszett, feldolgozott erő pótlására. Ha nem kap a test elég tápláló anyagot, akkor önmagát emésztli fel. Mert testünk, ez a remek gépezet, nem pihen, a tengő életi idegrendszernek mindig kell anyag; ha nem adunk neki, vesz magának, a hol talál a szervezetből. Tehát lelkettség kellene hozzá, hogy a fejlődő testet éheztessek.

Pedig sok deák éhez, az egyik szegénysége miatt, a másik, mert idegenben van. S ennek mind az önző, romlott korunk az oka, meg az, hogy a nőkben nincs elég — szívműveltség. Mert ha volna, fájna a lelkek, ha koplalni látják azt a szegény fiút, a ki nem kérhet semmit, mert nincs otthon; a kinek rosszul esik, ha lát mindenféle ennivalót, a mire neki csak sóvár tekintetet szabad vetnie. Majd kap belőle a rendes időben egy-egy falatot!

Még az jó volna, ha az étkezési időt pontosan betartanák, és olyankor a deákoknak annyit adnának, a mennyit a testök megkíván. Nem mondom én, hogy pástétommal, pecsenyével, tortával tartásák őket, de igenis adjanak nekik egészséges polgári kosztot, három fogást ebédre, egyet vacsorára. azonban ne úgy, hogy az egyik a látásával, a másik az illatával lakják jól! Tessék eleget adni annak a gyereknek! Az egészséges étel mellé jó kenyert kell sütni, s abból egyék a gyerek, a mennyi elég neki. A serdülő gyermeknek napközben is jól esik egy-egy darab kenyér, nem szabad azt megvonni tőle, akkor soh' sem lesz tulságosan éhes. Tekintse a család a kosztos deákat saját gyermekének, részletesse minden kellemesben, a mi a házában előfordul, s akkor majd a deák is ragaszkodik a családhoz, így meg a hála mögött igen sokszor — szidja. Gondolja el a deákos ház, hogy a kosztosok megkönnyítik az existenciáját, adja meg nekik is, a mi őket megilleti.

Különösen a kosztot-adó asszonyokat kérem, hallgassanak meg. Gondolják el, mily keservesen válik meg amugy is az anya szeretett gyer-

mekétől, mily isszonyu lehet neki a szívétől elszakadt magzatját a szeretet nélkül való idegenbe bocsájtani, és az a gyerek is mily nehezen nélkülözi a meleg otthonát; gondolják el, a kiknek anyai szívök van, hogy a saját gyermekök is idegenek közé kerülhet, és akkor hasonlólag sajogna a szívök, mint most a más anyaké.

Dittler Ida Regina.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szivesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitűnő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadó hivatala.

— **Pályázat.** A tabi kir. járásbírósnál egy 700 frt fizetéssel és 150 frt lakpénzért javadalmazott segédtelekkönyvvizetési állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a kaposvári kir. törvényszék elnökénél.

— **Az aradi vértanúk emléke.** Október 6-án mulott 50 éve, hogy Aradon a nemzet legjobbjait álnok módon kivégezték. Azóta e nap mindig a nemzeti kegyelet napja lett és minél inkább távolodunk e gyászos eseménytől, a kivégzett hősök alakja annál fényesebb és világosabb lesz előttünk. A félézázados évforduló alkalmával ország-szerte gyásznapnapokat tartottak. Különösen az ország fővárosában és Aradon a hősök emléksobrára a képviselőház is koszort helyezett. Városunkban annyiban emlékeztek meg e gyászos napról, hogy a honvédegyet gyásznapot tartott, melyen néhány egyesület hivatalosan képviseltette magát. A gyászlobogót is pusztán a város-házára tűzték ki. Az iskolákban sem szünetelt az előadások. Nem illő, hogy így őrizze a magyar hőseinek emlékét. Ez nem politika!

— **Somogy megye kórházai.** Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás közegészségügyi al csoportjában Magyarország kórházügyét a belügyminister francia nyelven írott füzetben fogja bemutatni. E célból a belügyminister Somogyvármegye törvényhatóságát is felhívta, hogy a törvényhatóság levéltárában, a készülő, avagy már elkészült (?) törvényhatósági monográfiában és a rendelkezésre álló egyéb feljegyzésekben — a kórházügy fejlődésére és a közápolásra szoruló betegek ellátására vonatkozólag — foglalt össze adatokat a kaposvári vármegyei kórházról az államépítészeti hivatal által elkészítendő rajzok és tervmagyarázatok készítésében záros határidő alatt terjessze fel. A kaposvári kórház terve, mely kórház elmebeteg osztállyal is egybe van kötve s az ország modernebb kórházai közt foglal helyet, már elkészült, míg a szigetvári és marcali kórházakról a kívánt adatokat az illető kórházgazgató főorvosok most gyűjtik, azonban ezek is rövid időn belül rendeltetési helyükre jutnak.

† **Magistria Miksa** tart. cs. és kir. főhadnagy és neje szül. Jakab Mária vigasztalhatlan örök fájdalommal jelentik egyetlen gyermeküknek, életük pótolhatlan kincsének Magistria Ilonának f. évi október hó 3-án reggeli 3/8 órákor hossza szenvedés után élte 8-ik évében, a dadai pusztabeli szőlőhegyi nyaralóban elhunytát.

mért nem lehetek én e szép tüneménynek örökös pásztora. Fogadj meg; hűséges szolgád leszek!

Légy jó; légy nemes; szeress engemet! Nem nyersz bennem sokat, de a mim van, azt mind a ked és jó szívvel adom. Imáimat hozzád suttogva mondom el; szerelmed minden kis jelének százszoros figyelemmel adózom. Elkarhozom érted, csak egy pillanatra engedj a remény, a boldogság szigetén kikötni. Azután, ha nem is élek tovább, eleget éltem; nem fogok panaszkodni.

Emlékszel-e? ... közelebb hajoltam hozzád; beszélve az álmaim szötte boldogságról, melynek megvalósításához csupán te kellenél. Nem mondottad, hogy ne beszéljek! Megcsókoltalak, és ezzel az érintéssel lelkem eljegyezte magának az ideált. Te lettél az én lelkem menyasszonya; te utánad, te éretted él és táplálja a remény, hogyha későn is, de talán rokonlélekre talál a tiedben.

És te haragos arcot mutattál ezért a csókért! Vakmerőséget azzal fizetted, hogy nélkülözöm kellett társaságodat. Tudod-e, hogy mily büntetés volt ez számomra? Tudod-e, mennyire megbűnhődtem érte? A szeretet iránt nem lehetsz érzéketlen; hisz egész lényed azt sugárzik és mégis azt akarnád, hogy ne szeresselek? Parancsolj rá az anyára, hogy ne szeresse kicsiny fiát; parancsolj nekem a lelkemre, hogy ne szeressen téged. Hasztalan kísérlet lenne!

Ne haragudj a csókért! Nem a szerelmes csókja volt az. Képzeld, hogy a játszadó szél legyintette meg arcodat; gondold, hogy csak egy szálló sóhaj volt. Az én lelkem csókja, kinek ajkam engedelmes szolgája csupán.

Elmult a nyár; itt van lassankint az ősz is. A szőlőben megérték a gerezdek; javában szüretelnek. Minden mulik, csak ketten maradtunk állandók. Te még mindig neheztelsz; én még mindig szeretlek. Talán sohasem szakad ennek vége! Talán már mindig így marad. Elboruló tekintetemet belemélyeszttem a sötét éjszakába. Itt-ott ragyog egy-egy csillag. Milyen jó lenne meghalni! Hogy mire lehullanak a fák levelei, én sem lennék már itt. Ugye ejtenél egy részvét könnyet utánam? ...

De nini! világosság támadt. Vajjon mit csinálhatsz te most? Kis kezeid össze téve imára, nyugosznak pihegő kebleden. Oly szép lehetsz, oly imáandó! — Nem az a boldog, a ki meghalt, az csak szerencsétlen lehet, hanem az a boldog a ki téged lát ébren, alva, álmaiban, az egész világban.

Aludj, pihen! Álmaid, mint a felszálló harmatcsepp könnyűek legyenek; és ha ismét reggel lesz, ha odakint felragyog újult fényével az örök nap: érintse meg ébresztőül ajkadat az óhaj, mely szállva tőlem addigra elér hozzád.

Cziflő Ernő.

A drága elhunytak földi maradványa ugyanott f. évi október hó 4-én délután 3 órakor fog az anyaföldnek visszaadni, Kaposvár, 1899. évi október hó 3-án. Áldás és béke a drága halott porai felett!

— Az új állomási felvételi épület építése szépen halad. Eddig ugyan a kőhiány hátráltatta az építkezést, most meg a hideg gátolja a munka gyors haladását, mégis erősen dolgoznak, hogy az épület a kitűzött időre, újévre tető alá jussön. Ugy hírlett, hogy Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter 10-én itt ki fog szállni és az építkezéseket meg fogja szemlélni. Ez azonban nem bizonyult igaznak.

— A szőlőnek jó részt már vége van. Általában az eredmény kedvezőbb, mint a múlt évben, ámbar a szőlőnek még mindig annyi az ellensége, hogy a szőlősgazdának sokat kell fáradozni, ha azt akarja, hogy egy kis tiszta bort ihassék. Az eredmény azt mutatja, hogy szorgalommal és kitartással, ha nem is lehet teljesen kipusztítani a szőlő ellenségeit, pusztításuknak gátat lehet vetni. Az idén az időjárás is a szőlő ellenségéül csapott fel, a sok eső és a hideg miatt nem tudott kellően megérni és ez az oka annak, hogy a szőlőtermés nem olyan sikeres, mint a minőknek mutatkozott.

— A kaposvári állami főgymnasium 120 tanulója tanáraik vezetése alatt f. hó 7-én tanulmányutra Fiuméba rándultak, honnan csak 11-én fognak visszatérni. A tanulók elmennek Abbáziába is, visszajövet pedig egy napot Zágrábban töltenek, hogy a város nevezetességeit megismerjék. Elismerés illeti a főgymnasium tanári karát azrt, hogy mindent elkövet, hogy a tanuló ifjúság ilyen tanulságos kirándulás útján is gyarapítsa ismereteit.

— Egészség és szépség többet ér a gazdagságnál, ezen kincs érhető el a Byrolin (dr. Graf és Társától) használatával, mert a bőrt tisztítja, ruganyossá teszi és az arcot fehériti, ifjítja. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vezérképveselő Kovács Miksa, Budapest, VII. Nyárúca 18. A Byrolint és az abból készült Byrolin-szappant a leghíresebb orvosok-tanárok ajánlják mint felülmúlhatatlan bőrápító és szépség szer. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

— Kel ti J. hírneves budapesti orthopaediai műintézet tulajdonos IV. Koronaherceg-utca 17, szám alatti üzlethelyiségét megnagyobbította és oly fényesen, mintaszerűen rendezte be, hogy az egész monarchiában az első helyet foglalja el. Elsőrangú orvosi tekintélyek is elismerik, hogy Keleti orthopaediai műintézete, hol cs. és kir. szab. sérvkötők, műlábak, műkezek, járó- és nyújtókészülékek, egyenestartók stb. mérték szerint jótállás mellett készíttetnek — a legkényesebb és legmagasabb igényeket is kielégíti.

— A boldogság titka. Végre, hosszú ideig tartó kutatás után, most, a tizenkilencedik század végén bukkantak rá a boldogság titkára. A megfejtője egy magyar ember, a ki bizonyára örök dicsőséget szerez nevének és milliók áldását érdemli ki, mert hiszen kétségbevonhatlanul, kísérletek alapján konstataulta, hogy az ő módszere segítségével mindenki boldog lehet. A szegény, a beteg, a csalódott szerelmes a megcsalt férj, a vén leány, bármily elkeseredett és világos embergyűlölő is. A nagy és biztos boldogságnak a megszerzése renkívül egyszerű módon történik. Abbol áll, hogy a boldogság után sóvárgó elővesz egy postautalványt a »Mátyás-Diák«-ra előfizet. A »Mátyás Diák« Magyarországra legelterjedtebb és legmulatságosabb élcslapja. Minden számát 22—30 karrikatura tartja, pompás szöveg kíséretében Adomák, mókák, ötletek, találó mondások, vig elbeszélések, kacagtató történetek gazdag tárháza minden egyes szám. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. s az előfizetés

minden időben megkezdhető. Kiadóhivatala (a mely mutatónyiszámot készségesen küld) Budapest, Sarkantyus utca 3. szám alatt van.

— **Plátscek Vilmos** évek óta fennálló és kitűnő hírnevnek örvendő férfiszabó üzletét és szövet raktárát (Budapest, Károly-körút, Károlykaszárnya) tetemesen megnagyobbította, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Állandóan dus raktárt tart kész férfi- és gyermekruhákban, valamint mérték szerinti megrendelések céljából nagy választékot legfinomabb bel- és külföldi szövetekből. Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható cég.

— **Törvénytörő** és Rendőri Ujság címmel 1899. évi november hó 5-én új lapot indít Dr. Guthi Somai ismert kriminalista és író. A lap nemcsak házagpótló, de újszólván nélkülözhetetlen lesz a magyar jogász közönségnek, sőt a laikus közönségnek is, most, hogy az új bünvádi perrendtartás életbe lép.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság merőben gyakorlati szempontból fogja tárgyalni a legaktuálisabb kérdéseket. Megismerteti, megmagyarázza az új intézményeket, az új bünvádi eljárás összes ágait, rámutatva az esetleges fonákosságokra és olyan hiányokra, a melyek orvoslást igényelnek. Ellenőrizni fogja az új büntető jogszabályt és hasznára lesz az ügyvédi, bírói és ügyészi karnak éppen úgy, mint a rendőri és az összes közigazgatási hatóságoknak.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság létjogosultsága ebben a rövid programban már benne van. Egy elevenen szerkesztett, tartalmas és a jogszvilág minden rétegét közelről érdeklő, hasznos közlönyt nyújt majd előfizetőinek és meg vagyunk győződve arról, hogy a nagy közönség mindjárt kezdettől fogva meleg pártolásban fogja részesíteni.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság munkatársai körében ott lesznek a jogszvilág kitűnőseinek és a napisajtó eleven tollú, képzett munkásai, a kik fontos, aktuális kérdésekről szóló cikkeikkel, szórakoztató tárcáikkal fogják támogatni.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság gazdag hírvirátában a bíróságok, a közigazgatási és a rendőrhatalóságok körében előfordult nevezetesebb személyi változások, a bírói, ügyvédi, közigazgatási és a rendőri és csendőrhatalóságok közlemből érdeklő közlemények, vidéki és külföldi érdekesebb jogesetek, vitás elvi kérdésekben hozott határozatok lesznek.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság különös figyelmet fordít a rendőri nyomozatokra, a törvénytörő vizsgálatokra és készséggel ad helyet ezen a téren a nagy közönség köréből fölmerülő panaszoknak. Fontosabb ügyekben szó szerint közli a végfolyásokat, a vád- és a védőbeszégeket, s ha a nagy közönség érdeklő szenci- és bűnper kerül végfolyásra a »Törvénytörő és Rendőri Ujság« esetleg naponként és a szükséghez mérten több külön kiadásban jelenik meg, a mely külön kiadásokat a rendes előfizetők postai széküldéssel ingyen kapják meg.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság egyik főcélja, hogy az igazságszolgáltatás két egyenlő faktorát: a bírót és az ügyvédet közelebb vigye egymáshoz s érvényre emelje a vád és a védelem közötti pártitást.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság közölni fogja a járásbírósnál, a törvénytörőnél és a felsőbb bíróságnál tárgyalásra kitűzött fontosabb bűnperek jegyzékét.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság vidéki előfizetőinek hat darab öt krajcáros bélyeg beküldése ellenében szívesen ad értesítést arról, hogy egyes ügyek milyen elintéztet nyertek.

A Törvénytörő és Rendőri Ujság az Esti Ujság alakjában jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 8 forint félre 4 forint, negyedévre 2 forint 50 kr. — 1899. évi

november hó 5-től, 1900. évi január 1-ig: egy forint.

A szegedi kiállításról.

A Szegeden szept. 3—12. napján lefolyt első mezőgazdasági kiállítás, mely a legnagyobb várakozásokat is felülmulta rendkívüli gazdagsága és tanulságossága által, igen sok oly érdekes részlettel bírt, melyekről még utólag kimerítőbben foglalkozni szükséges volna, hogy azokról, így a nyilvánosság útján azok is tudomást nyerhessenek, kiknek nem volt alkalmuk személyesen megtekinteni a kiállítást. Törszűke miatt azonban csak a következőkre terjesz-
kedhetünk ki.

A kiállítás egyik legtanulságosabb látványossága volt az Alfa-Separator (azelőtt Pfanhäuser Antal) részvénytársaság pavilonja, hol szemléltető volt, hogy mezőgazdasági iparunk teigazdasági ágában mily óriási haladás történt a hasznos gépek szerkesztése folytán. Separator néven oly gépet gyártanak, melynek segítségével a fejés után egy fél óra múlva a legfinomabb tea-vajat nyerjük. Ize kitűnő, zamata pompás s a mellett egy harmadával több és ötszörte tartósabb, mint a »házi« vaj. A modern gépgyári ipar különös gondját fordította oly mezőgazdára, aki csak kevés feldolgozandó tejjel rendelkezik. Vannak mezőgazdák, akiknek csupán két, talán csak egy tehenök van. Ekkor már csakugyan oly kevés a feldolgozandó tej, hogy a feldolgozása tulságos költségeket okozna. De kopogtassunk be akkor a szomszédhoz s kérdezzük meg tőle nem lenne-e hajlandó arra, hogy a két gazdaság tejjel együttesen dolgozzák fel.

How a dolog jól jövedelmez, arra elég példa áll előttünk. Hamar akad majd egy harmadik, majd egy negyedik gazda ki tejt szntén az előbbiekkal kívánja feldolgozni. Így alakulnak a tejszövetkezetek.

— A Separator főraktára (Budapesten, Erzsébet-körút) a szegedi kiállításon az állami diszoklevéllel tüntetett ki.

A gazdaközönség figyelmét különösen magára vonta a Langen és Wolf budapesti gáz- és benzin motor-gyár által kiállított »Otto«-féle benzin-locomobil, mely hivatva van a jövőben a cséplésnél a nagy gözgépet, valamint a járgányt teljesen kiszorítani.

Ezen benzin locomobil különösen az által tűnik ki, hogy egyszerű és szolid szerkezete lehetővé teszi, hogy kezelését bárki könnyen elsajátíthassa, tehát vizsgázott gépész nem szükséges hozzá; teljesen tűzveszélytelen s így a cséplést benn a községben is lehet végezni.

A költséges előfűtés ezen »Otto«-féle benzinlocomobilnál elesik, mert a gép minden előkészület nélkül azonnal megindítható, üzemszünet alkalmával pedig nem fogyaszt fűtőanyagot.

Fontos körülmény az is, hogy a járgányoknál az élő állat csak az első órában van teljes erőben, azután már kimerül. A míg a gép mindig teljes erővel működik; továbbá az élő állat mindig kell etetni, a gép azonban megszűnik benzint fogyasztani, mihelyest működése megszűnt. — Az 1896. évben életbeléptetett XV. törvényezikk pedig lehetségessé teszi, hogy ezen géphez adómentes benzin használtassék, mi által az üzemből óránkint és lőerőnkint alig jön 3—3½ krajcárba.

Ezen gépek 1896. óta igen sok helyen vannak használatban és mindenütt kitűnően beváltak. Jól teszi tehát minden gazda, ha tovább érdeklődik a dolog iránt. Bővebb felvilágosítással szolgál Langen és Wolf Budapest, VI. váci-körút 59. A cég a szegedi kiállításon elismerő oklevéllel tüntette ki.

Hämopatia (vérgyógyászat).

A tapasztalati tudományok — és ezeknek egyik legkiválóbbika: az orvostudomány — haladásukat nem annyira a tervszerű logikai gondolkodásnak és céltudatos kísérletnek köszönik, hanem sokkal inkább az eddig ösmertelen természeti folyamatok véletlen fölismerésének, sőt vajmi gyakran valami hirtelen fölbukkanó eszmének. Bizony nem egyszer úgy jár a kutató tudós, miként Kolumbus: Indiát keresi s fölfedezi Amerikát!

Egyedül a gyakorlati észlelésből levont tudomány és az ennek révén szerzett igazságok vezethetnek az orvosi tudomány labirintusában a világosság felé. Meg is mutatják épp az utolsó évtizedek tapasztalatai, hogy számos betegség, az emberi szervezeten beállott legkülönbözőbb megzavarodások, a melyek eddigelé legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s a melyeken tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár sokkal megfelelőbb és eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek, a mely egészen új uton visz a gyógyuláshoz.

Ezen nagy horderejű haladást az orvosi tudomány azon nagy igazság fölismerésének köszöni, hogy az emberi szervezet fiziológiai, illetőleg biológiai élet folyamainak alapelve a vér. Ez ama áldást és pusztulást magával vivő autokrata, a ki egyrészt alkot és táplál, míg másrészt a már főnálló alkotmányt alattomos erőszakkal lerontja, elpusztítja.

Mert a vérnek legnevezetesebb rendeltetése az, hogy a test fölépítéséhez és táplálásához szükséges anyagokat magába vegye és az egyes szervezethez juttassa, másfelől pedig az anyagcsere káros termékeit az elválasztó szervek útján eltávolítsa.

A vérnek és a test szerveinek eme szoros kölcsönhatása szükségképpen maga után vonja azt a nevezetes jelenséget, hogy a vérnek bármilyen muló vagy hosszantartó elváltozásának vagyis megbetegedésének okvetlenül nyomában jár a szervek működésének valamilyen megzavarodása, a mi hosszabb ideig főnmarad, maguknak a szerveknek beteges elváltozását is okozza. Ebből önként következik, hogy csakis a vér helyes kémiai összetétele tartja főnn az egyes szerveknek szabályszerű működését és biztosítja az által az egész test zavartalan jólétét. Másfelől pedig a szerveknek a vér megbetegedése által már okozott rendellenességei és esetleg már kifejlődött beteges eltávozásait csakis a vér újjászervezése szüntetheti meg.

Ezen az örök igazságon sarkallik a hämopatia a (vérgyógyászat), a melynek uttörője és ezidőszert egyetlen képviselője Kovács J. dr. egyetemi orvost. hämopata, a ki Budapesten V. Váci-körút 18. szám alatt a kifejített elveken alapuló rendelő intézetet nyitott, a hol mindazon kronikus (rég) betegségeket gyógyítja meg lépősen gyors és gyökeres módon, a melyek a vérnek főntemlített elváltozására vezetendők vissza.

Ilyenek: a köszvények még legsúlyosabb formái is, női bajok és sápkórság, idegbajok (milyenek a migrain, álmatlanság, szédülés, hisztheriai és neurasthenia, gerincagybántalmak, asthma, szív- és gyomor-bajok, makacs vér és bőr bántalmak.

Annál nagyobb a gyógymódnak jelen. lösege, mert a mint az eddigi tapasztalat hiven mutatja, legbiztosabban megvéd a korai megvakulás, valamint a szélhűdés, agylágyulás és elmezavar kitörése ellen.

Több ezerre rug azon betegének száma, a kik az ország minden részéből sőt a külföldről a hämopatia üdvös kezelését igénybe vették és annak köszönik teljes fölgyógyulásukat.

Kovács dr. intézetén kívül vidéken is kezeltegeket és díjazott levélre készséggel válaszol.

A magyar államvasut

téli menetrendje.

Érvényes 1899. évi október 1-től.

	I n d u l		Érkezik Kaposvárra	Kaposvárról indul	É r k e z i k	
gy. v.	Budapestről	7:15 reggel	10:39 d. e.	10:40 d. e.	Fiuméba	7:25 este
sz. v.	Budapestről	8 óra reggel	2:59 d. u.	3:07 d. u.	Zágrábba	8:45 este
gy. v.	Budapestről	3 óra d. u.	7:05 d. u.	7:07 d. u.	Fiuméba	6:20 reggel
sz. v.	Budapestről	8:30 este	3:15 éjjel	3:23 éjjel	Fiuméba	5:56 e-te
teher vonat személy szállítással	Uj-Dombóváról	4:47 reggel	6:38 reggel	6:55 reggel	Gyékényesre	11:17 d. e.
gy. v.	Fiuméből	7:20 reggel	4:43 d. u.	4:44 d. u.	Budapestre	8:35 este
gy. v.	Fiuméből	6 óra d. u.	4:09 regge	4:11 reggel	Budapestre	8:40 reggel
sz. v.	Fiuméből	10 óra d. e.	1:13 éjjel	1:21 éjjel	Budapestre	8:20 reggel
sz. v.	Zágrábból	7:07 reggel	12:45 d. u.	1:00 d. u.	Budapestre	8 óra este
sz. v.	Gyékényesről	6:20 reggel	8:44 d. e.	8:52 d. e.	Uj-Dombóvárra	9:52 d. e.
teher vonat személy szállítással	Gyékényesről	4:30 d. u.	8:26 este	8:41 este	Uj-Dombóvárra	10:20 este
v. v.	Fonyódról	3:45 éjjel	6:45 reggel	7:25 reggel	Fonyódra	10:25 d. e.
v. v.	Fonyódról	12:3 d. u.	2:40 d. u.	3:12 d. u.	Fonyódra	6 óra este
v. v.	Mocsoládról	7:08 reggel	8:35 reggel	5:01 reggel	Mocsoládra	6:33 reggel
v. v.	Mocsoládról	5:27 d. u.	6:55 d. u.	3:22 d. u.	Mocsoládra	4:54 d. u.

Jegyzet. * Uj-Dombóváron csatlakozik a pécsi gyorsvonathoz, érkezik Budapestre 1:25 d. u.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb, és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, és frt 8.—.

Bouts americ. tucztalja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és dírcéren esaközöl. utányét melletti vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 3.

1831-ben alapított hírneves hígenjai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

33173. szám.
m. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező cs. és kir. laktanya és kórház előtti folyókák építésére 717 frt 41 kr. összeg irányoztatván elő, a fent említett munkák kivitelének biztosítása céljából az 1899. évi október hó 25-ik napjának délelőtti 10 órájára a vármegyei kis ülés teremben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 óráig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz az ajánlathoz csatolandó

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a fent nevezett alispáni kiadó hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Kaposvárott, 1899. évi szeptember 28-án.

MAÁR,
Somogyvármegye alispánja.

761. sz.
vh. 1899.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári kir. járásbíróságnak 99. V. 335/12. számú végzése következtében dr. Kriszt Béla szigetvári lakos ügyvéd által képviselt Engel Adolf és fiai pécsi bej. czég javára Bagó József szigetvári lakos ellen 81 frt s jár. erejéig 1898. évi december hó 7 n. fogatott kielégítési végrehajtás után felül foglalt és 800 frtra becsült 1 drb. cséplőmozdony, szekrény és ponyvából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szigetvári kir. járásbíróság 99. V. 335/12. számú végzése folytán 81 frt tőkekövetelés, annak 1898. évi szeptember hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 33 frt 06 krban bírósággal már megállapított költség erejéig hatvanban közbenjöttel leendő eszközölésére 1899. évi október hó 30-ik napjának délután 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. és 108. §§. értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adatni.

Szigetvár, 1899. évi szeptember hó 27. napján.

BONCZ LAJOS,
kir. bir. végrehajtó.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

2-6

1.000,000 korona

* Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Jutalom	Korona
1	1	Jutalom	600000
1	1	nyer. i	400000
1	1	"	200000
2	2	"	100000
1	1	"	90000
1	1	"	80000
1	1	"	70000
2	2	"	60000
1	1	"	40000
5	5	"	30000
1	1	"	25000
7	7	"	20000
3	3	"	15000
31	31	"	10000
67	67	"	5000
3	3	"	3000
432	432	"	2000
763	763	"	1000
1238	1238	"	500
90	90	"	300
31700	31700	"	200
3900	3900	"	170
4900	4900	"	130
50	50	"	100
3900	3900	"	80
2900	2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összegben		13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból 50,000
sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt lévő nyeremény-jegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendelések-nél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6. —
" fél " " 3. —
" negyed " " 1.50
" nyolcad " " —.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzás jegyzékét, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb legkésőbb azonban

f. é. október 15-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főel-
árusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizetünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt több mint két millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre 1. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ frt } utánvételezni kérem) A nem tetsző tör-
postautalvánnyal küldöm.) lendő.

Pontos cím.

Üzlethelyiség változtatás.

Alólirott **Morgos József**

a m. kir. csendőrség szerződött szabója, Kaposvárott, már évek óta fennálló

szabó üzletemet

a vármegyeház melletti bolthelyiségbe helyeztem át.

Midőn erről tisztelt vevőimet, valamint a nagyérdemű közönséget értesiteni szerencsém van, egyszer-
mind tudomására hozom, hogy rak-
táron tartok mindennemű

katonai és egyenruházati

felszereléseket.

Egy éves önkéntesi czikkeket,

saját készítményű

utazó bundákat.

Mérték szerint készítek a raktáromon levő

bel- és külföldi szövetekből polgári ruhákat

a legújabb divat szerint és a legjutányosabb árak mellett, sokkal olcsóbban, mint bárki más; — mit lehetővé tesz azon körülmény, hogy új üzlethelyiségemet tetemesen olcsóbb áron bírom bérbbe, mint az eddigi volt.

Számos látogatást és megrendelést kérve maradok Kaposvárott

tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

szabó mester.